

Ислом Нури

Учинчи: Хакни таниш, ҳақ билан ботил орасини ажратиш, оятларни ҳаққи рост кўра билиш ва ҳадислардан панд-насихат олиш:

Бу ўздан аввалги фойдага чамбарчас боғлиқ, чунки юқоридаги сифатлар қалб тирилик, иймон ва қуръон нури билан мунаввар бўлганлигининг натижасидир.

«Эй, (Ийсо алайҳиссаломга) иймон келтирган зотлар, Аллоҳдан кўркинлар ва Унинг пайгамбари (Мухаммад алайҳиссалому вассалом)га ҳам иймон келтиринлар, (шунда) У зот сизларга ўз раҳматидан икки хисса ато этур ва сизларга бир нур (пайдо) килиб берурки, у (нур - яъни хидоят нури - воситаси) билан (тўғри йўлда хидоятланган ҳолингларда) юрасизлар, ҳамда сизларни мағфират қилур. Аллоҳ мағфиратли меҳрибондир».
(Ҳадид: 28)

Аллома Мухаммад Амин Шинкийтий раҳимахуллох Аллоҳ таъолонинг: **«ва сизларга бир нур (пайдо) килиб берурки, у (нур воситаси) билан юрасизлар»** деган сўзини «яъни сизларга ҳақ билан ботилнинг орасини ажратадиган илм ва хидоятни беради» деб шарҳлаганлар.

Жамолиддин Косимий раҳимахуллох эса шундай дейди: «Нур - бу жаҳолат ва залолат кўрлигидан кўзни очадиган, ҳақни излаган кишига уни кўрсатиб берадиган нарсадидир». Аллоҳ таъолонинг қонунига мувофиқ ақллари нуксондан, қалблари иллатдан саломат бўлган кишиларгина илмдан ўзларига панд-насихат олиб, унга амал қиладилар.

Эй Аллоҳнинг бандалари, қалб соғломлигининг маълум белгилари бор:

Ислом Нури

Аллохга ўзини бутунлай топшириш, Унинг ҳукмига бўйсунуш, ҳар қандай ҳолатда ҳам розилик ва хуррамлик ила Расуллох саллаллоху алайҳи ва салламнинг суннатларига мурожаат қилиш қалбнинг қай даражада эканини кўрсатиб берувчи белгилардандир.

Соғлом қалб аломатларидан яна бири: Лоқайдликни ҳис этиб, кўрсатмаларга тўлиқ амал қилиш, гуноҳларга жиддий қараб, қалбларнинг ҳақдан бурилиб кетишидан ва гайбларни билиб турувчи зотнинг ҳузурида туришдан кўркишдир.

«Уларнинг ёнбошлари ўрин-жойларидан йирок бўлур (яъни тунлари таҳажжуд намози учун, ширин уйқуларини бузуб, ётган жойларидан турадилар). Улар Парвардигорларига кўркув ва умидворлик билан дуо-илтижо қилурлар ва Биз уларга ризқ қилиб берган нарсалардан инфок-эхсон қилурлар». (Сажда:16)

«Албатта Парвардигорларидан кўркиб ҳавфда тургувчи кишилар. Парвардигорларининг оятларига иймон келтирадиган кишилар. Парвардигорларига ширк келтирмайдиган кишилар. Ҳамда, берган садақаларини (киёмат кунда ҳисоб-китоб учун) Парвардигорга қайтувчи эканликларидан диллари кўркиб турган ҳолда берадиган кишилар. Ана ўшаларгина (барчадан) ўзгувчи бўлган ҳолларида яхшиликлар қилишга шошурлар». (Муъминун: 57-61)

Оиша разияллоху анҳо: «Ё Расуллох, Аллох таъолонинг : «Берган садақаларини (киёмат кунда ҳисоб китоб-китоб учун) Парвардигорга қайтувчи эканликларидан диллари кўркиб турган ҳолда берадиган кишилар» – деган оятнинг маъноси: зино, ўғирлик

Ислом Нури

килган ҳамда арок ичиб ва кўрккан кишими, деб сўрадим — дедилар. Расулulloх саллаллоху алайхи ва саллам: «Йўк, эй Сиддикнинг кизи — у рўза тутиб, намоз ўқийдиган ва амали қабул бўлмай қолишидан кўркиб садақалар берадиган кишидир», — дедилар. (Имом Аҳмад ривоятлари).

Бухорий раҳимахуллох ўз саҳихида бир бобни: «Муъмин киши ўзи сезмаган холда амали бекор бўлишидан хавф қилиш боби» деб номлаган.

Иброҳим Таймий деди: «Мен қачон сўзимни амалимга солиштирсам, ёлгончи бўлиб қолишдан кўрқдим».

Ибн Мулайка деди: «Мен Расулulloх саллаллоху алайхи ва салламнинг саҳобаларидан ўттизтасини кўрдим, уларнинг ҳаммаси мунофиқликдан кўрқарди, биронтаси ҳам менинг иймоним Жаброил ёки Мийқоил фариштаннинг иймонига ўхшаш демасди».

Анас разияллоху анху айтадилар: «Сизлар шундай ишларни қиласизларки, улар сизларга қилдан ҳам ингичка яъни, қичкина кўринади. Лекин биз Расулulloх саллаллоху алайхи ва саллам замоналарида бундай ишларни ҳалок қилгувчи гуноҳлардан деб ҳисоблардик». (Имом Бухорий ривоятлари)

Қалб соғломлигининг аломатларидан яна бири: Қалб хотиржамлиги, Қуръон ўқиганда ҳушув қилиш, таъсирланиш ва Қуръон ахлоқи билан ахлоқланиш.

«Улар (яъни Аллох хидоят қилганлар) иймон келтирган ва қалблари Аллохнинг зикри билан ором оладиган зотлардир.

Ислом Нури

Огоҳ бўлингизки, Аллохни зикр қилиш билан қалблар ором олар». (Раъд: 28)

Имом Шавконий раҳимахуллох айтади:

«Аллохнинг: **«Огоҳ бўлингизки, Аллохни зикр қилиш билан қалблар ором олар»** сўзининг маъноси: Куръон тиловати, ҳамд, такбир айтиш, Аллохни ёлғиз деб билиш ёки бу нарсаларни бошқалардан эшитиб Аллохни зикр қилиш ила қалблари хотиржам бўлиш демакдир».

Огир кунда сабр қилиш ва фаровонликда шукр қилиш қалб соғломлигининг яна бир белгисидир. Чунки соғлом қалб эгаси Аллохнинг хоҳиши унинг хоҳишидан афзалроқ эканлигини яхши билади.

Ибн Каййим Жавзийя раҳимахуллох дейди: «Кишининг дунёдан узилиб бутунлай охиратга боғланиб қолиши, гўё у охират ахлидану, бу дунёда керак нарсасини олиб тезда ўз ватанига қайтадиган мусофирдек яшашидир». Расулulloх саллаллоху алайхи ва саллам Абдуллох ибн Умар разияллоху анхумога айтганларидек:

«Сен дунёда бир гариб ёки йўловчидек бўлгин» (Имом Бухорий ривоятлари)

Аллох зикридан чарчамаслик, Ундан бошқани суймаслик ва доим Роббисини эслатиб турадиган ҳамда хақиқат-хидоят хақида суҳбатлашадиган кишиларнигина ёқтирмак ҳам қалбнинг саломатлиги белгиларидандир.

Киши намозга кирса ундан дунёнинг бутун гам-ташвишлари кетади,

намоздан чиккиси келмайди. Намозда рохат, хамда калб хурсандчилигини топмок хам калб саломатлигидандир.

Соғлом калбли муъминнинг ягона гам-ташвиши Аллох розилигига етишмок бўлади.

Калби соғлом инсонлар молідан кўра вақтини беҳуда кетказишдан кўрқадилар.

Амал килишдан кўра, амални ислох килишга кўпрок эътибор бериш, яъни амалини ихлос билан адо килиб, амалида мухсин – у Аллохни кўриб тургандек ёки Аллох мени кўриб турибди деган эътикодда – бўлишга ҳаракат килиш, шу билан бирга Аллохнинг улкан марҳаматию, ўзининг қай даражада лоқайдлигини хис этиб туриш хам соғлом калб сифатидандир.